

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1942 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om rätt för skattskyldig att vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för gåva till sjövärn.

(2:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 39 i första kammaren av herr *Holmström* och nr 67 i andra kammaren av herr *Wiberg* m. fl., har hemställts, »att riksdagen måtte för sin del besluta antaga en författning av innehåll, att skattskyldig, som under något beskattningsår, för vilket taxering verkställs åren 1942 och 1943, till sjövärn lämnat gåva, avsedd för dess verksamhet, äger att vid taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, jämte avdrag som avses i 4 § nämnda förordning, från sammanlagda beloppet av sina inkomster från olika förvärvskällor åtnjuta avdrag med belopp motsvarande vad han under beskattningsåret utgivit såsom sådan gåva».

I motionerna har tillika hemställts, att förslag till erforderlig författningstext måtte utarbetas av vederbörande utskott.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas hemställan, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 67.

På hemställan av bevillningsutskottet, betänkande nr 20, beslöt 1938 års riksdag i anledning av de likalydande motionerna I: 94 och II: 188 att skattskyldig, som under något beskattningsår, för vilket taxering verkställdes åren 1939—1941, till staten eller försvarsförening lämnat gåva för luftvärn, skulle äga rätt att vid taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt från sammanlagda beloppet av sina inkomster från olika förvärvskällor åtnjuta avdrag med belopp, motsvarande vad han under beskattningsåret utgivit såsom sådan gåva. Förordning härom utfärdades den 3 juni 1938 (nr 225).

Vid 1939 års riksdag beslöts i anledning av de likalydande motionerna I: 211 och II: 314 samt på hemställan av samma års bevillningsutskott, betänkande nr 20, enahanda skattefrihet för skattskyldig, som under något beskattningsår, för vilket taxering verkställdes åren 1940 och 1941, lämnat gåva för luftskyddet till staten eller luftskyddsförening. I överensstämmelse med riksdagens beslut utfärdades den 19 maj 1939 särskild förordning i detta ämne (nr 189).

I anledning av vid 1941 års riksdag väckta motioner, nämligen I: 95 om fortsatt skattefrihet för gåvor till luftvärnet och luftskyddet under beskattningsår, för vilket taxering komme att äga rum efter 1941 års utgång, ävensom de likalydande motionerna I: 54 och II: 45 samt motionen II: 136 angående skattefrihet jämväl för gåvor till hemvärnet, beslöts på hemställan av 1941 års bevillningsutskott, betänkande nr 17, att skattefrihet skulle gälla för gåvor till luftvärnet, luftskyddet och hemvärnet vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, dock endast beträffande gåvor, som lämnades under beskattningsår, för vilket taxering skulle äga rum åren 1942 och 1943. Bestämmelser härom återfinnas i förordningen den 30 maj 1941 (nr 307).

I de nu föreliggande motionerna har till stöd för det däri framlagda förslaget bl. a. anförts, att Sveriges frivilliga motorbåtskår organiserats såsom en sjövärnskår, vilken ingår i rikets försvarsorganisation. Därest skattefrihet för gåvor till sjövärnskårens verksamhet infördes, på sätt som vore stadgat beträffande gåvor till luftvärnet, luftskyddet och hemvärnet, kunde denna åtgärd förväntas stimulera till att gåvor överlämnades till sjövärnskåren.

Genom beslut den 17 oktober 1941 har Kungl. Maj:t förklarat, att Sveriges frivilliga motorbåtskår från och med den 1 november 1941 skall organiseras såsom en sjövärnskår och reglemente för denna kår har utfärdats att träda i kraft nämnda dag. Enligt reglementet har kåren, vilken ingår i sjöförsvaret, till uppgift att vid förstärkt försvarsberedskap och mobilisering ävensom eljest, då så finnes lämpligt, ställa särskilt utbildad personal till krigsmaktens förfogande. Såsom en följd härav är sjövärnskårens personal under nu rådande förhållanden tvångsvis inkallad till beredskapstjänstgöring efter samma grunder som övriga värnpliktiga och reservpersonal. Med avseende å sin verksamhet är kåren organiserad på sjövärnsflottiljer. Sådan flottilj kan där så befinnes ändamålsenligt uppdelas på avdelningar. Sjövärnskårens personal består av bl. a. aktiva medlemmar och aspiranter. Befälet över kåren utövas under chefen för marinen av chefen för sjövärnskåren (kårchefen). Denne biträdes av en kårstab. Sjövärnsflottilj står under befäl av flottiljchef, som biträdes av en flottiljstab, och avdelning står under befäl av en avdelningschef. Sjövärnskåren rekryteras på frivillighetens väg huvudsakligast genom antagning av aspiranter. Till aspiranter kunna antagas ynglingar i åldern 16—18 år. Efter aspirantutbildning fördelad på tre år tilldelas aspirant såsom värnpliktig flottan och placeras efter första värnpliktstjänstgöringen i regel såsom aktiv medlem vid den sjövärnsflottilj han tillhör och bibehåller sedermera värnpliktstilldelning till flottan under hela sin värnpliktstid. Kårens storlek, som bestämmes av Kungl. Maj:t, torde komma att uppgå till omkring 2,500 aktiva medlemmar, fördelade på 15 flottiljer, vartill komma aspiranter.

Till sjövärnskåren lämnar staten, liksom till hemvärnet, ekonomiskt stöd endast i begränsad omfattning. För att kåren skall kunna bedriva sin verk-

samhet i enlighet med de instruktioner och bestämmelser, som finnas utfärdade i reglementet för kåren, måste medel anskaffas på frivillighetens väg.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen har 1941 års riksdag i anledning av motionsvis väckta förslag medgivit, att skattskyldig skall vid den statliga beskattningen äga rätt till skattefrihet för sådana gåvor, som lämnats till luftvärnet, luftskyddet och hemvärnet under beskattningsår, för vilket taxering skall verkställas åren 1942 och 1943. Denna skattelättnad äger givaren tillgodonjuta i form av allmänt avdrag vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt med belopp, som motsvarar gåvans storlek. I samtliga dessa fall gäller sålunda, att bestämmelserna i ämnet endast hava begränsad giltighetstid.

Utskottet.

Vad angår sjövärnskårens organisation och uppgifter framgår av den tidigare redogörelsen, att nämnda kår ingår i sjöförsvaret, samt att densamma sålunda utgör en militär organisation. Kostnaderna för kåren bestridas emellertid endast till en del av statsmedel. För att verksamheten skall kunna upprätthållas i erforderlig omfattning måste en del medel anskaffas på frivillighetens väg bl. a. för inköp av båtmateriel samt för underhåll därav.

Då sjövärnskåren med hänsyn till sitt ändamål kan likställas med luftvärn, luftskydd och hemvärn samt en lättnad i beskattningen beträffande gåvor till sjövärnskåren sannolikt skulle uppmuntra företag och enskilda medborgare att lämna bidrag till sistnämnda verksamhet, finner utskottet under rådande förhållanden skäl tala för att gåvor till sjövärnskåren eller densamma underställda sjövärnsflottiljer beredas samma skattelättnad som tidigare beslutats beträffande gåvor till luftvärn, luftskydd och hemvärn. Såsom 1938, 1939 och 1941 års bevillningsutskott anfört innebära emellertid bestämmelser av denna natur en uppenbar avvikelse från de principer, som ligga till grund för gällande skattelagstiftning. Utskottet anser därför, att skattelättnaden i förevarande fall endast bör erhålla karaktär av en tillfällig åtgärd. På grund härav finner sig utskottet böra förorda, att skattefrihet för gåvor till sjövärnskåren eller densamma underställda sjövärnsflottiljer medgives vid den statliga beskattningen allenast beträffande gåvor, som lämnas under beskattningsår, för vilket taxering skall verkställas år 1943. Utskottet kan sålunda icke biträda motionärernas förslag, att bestämmelserna i ämnet skola äga tillämplighet redan vid innevarande års taxering med avseende å gåvor, som lämnats under närmast föregående beskattningsår. I sin hemställan framlägger utskottet förslag till förordning i nu förevarande ämne, vilket förslag i huvudsak sammanfaller med bestämmelserna i 1941 års motsvarande förordning. Under hänvisning till sin principiella ståndpunkt, att skattelättnader av förevarande natur endast böra vara av tillfällig beskaffenhet, får utskottet, i likhet med vad 1941 års bevillningsutskott anfört, framhålla, att enligt utskottets mening böra ifrågavarande bestämmelser icke givas förlängd giltighet efter utgången av den nu föreslagna tiden.

Beträffande det föreliggande författningsförslaget må anföras följande.

Skattelättnaden för gåvor till sjövärnskåren finner utskottet böra omfatta sådana gåvor, som lämnas direkt till kåren eller till densamma underställda sjövärnflottiljer.

Den skattefrihet för inkomst till belopp, motsvarande gåvans storlek, som givaren i förevarande fall skall få tillgodonjuta vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, bör liksom betäffande gåvor till luftvärdet med mera beredas den skattskyldige i form av allmänt avdrag. Gåvobeloppet får sålunda icke frånräknas inkomsten av viss förvärvskälla utan skall i allmän självdeklaration upptagas under rubriken »allmänna avdrag». Såsom villkor för åtnjutande av nämnda avdrag har i den föreslagna förordningen stadgats, att skattskyldig i deklARATIONEN skall lämna uppgift å gåvogivarens namn och adress.

Då de gåvor, som lämnas till sjövärnskåren eller densamma underställda sjövärnflottiljer, utgivnas till statlig myndighet, har utskottet för kontroll beträffande riktigheten av i deklARATIONEN yrkat avdrag för sådan gåva icke ansett erforderligt införa föreskrift om skyldighet för gåvans mottagare att efter anmaning lämna uppgift om gåvans storlek. Redan på grund av gällande bestämmelser torde nämligen den statliga myndighet, som mottagit gåvan, vid förfrågan av beskattningsmyndigheterna komma att tillställa dem de uppgifter, som i förevarande hänseende kunna vara behöfliga.

Såsom tidigare framhållits innebär utskottets förslag, att skattefrihet i nu förevarande hänseende skall gälla endast med avseende å gåvor, som lämnats under det beskattningsår, för vilket taxering skall verkställas år 1943. Uttrycklig föreskrift härom har införts i 1 § av författningsförslaget.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 39 och II: 67, för sin del antaga följande

F ö r s l a g

till

förordning om rätt att vid taxering år 1943 enligt förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för belopp som utgivits såsom gåva till sjövärnskåren m. m.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Skattskyldig, som under beskattningsår, för vilket taxering verkställs år 1943, till sjövärnskåren eller densamma underställda sjövärnflottiljer lämnat gåva, äger att vid taxe-

ring enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt jämte avdrag som avses i 4 § nämnda förordning från sammanlagda beloppet av sina inkomster från olika förvärvskällor åtnjuta avdrag med belopp motsvarande vad han under beskattningsåret utgivit såsom sådan gåva.

2 §.

Vid yrkande i allmän självdeklaration om avdrag enligt 1 § skall gåvotagarens fullständiga namn och adress uppgivas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1943.

Stockholm den 12 maj 1942.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Wahlmark, friherre Lagerfelt, Sjödahl, Egnell, Ekman, Bengtsson, Frans Ericson, Sylwan* och *Lindblom*; samt

från andra kammaren: herrar *Hagberg* i Malmö, *Björklund, Olsson* i Gävle, *Orgård, Lundell, Kålbom, Karlsson* i Grängesberg, *Jonsson* i Skedsbygd, *Sundström* i Skövde och *Svensson* i Ljungskile.
